

7. světová konference prevence úrazů a podpory bezpečí – Vídeň 2004

Ve dnech 6. - 9. června 2004 se pod záštitou Světové zdravotnické organizace a pod patronací rakouského prezidenta Thomase Klestila uskutečnila ve Vídni již 7. světová konference prevence úrazů a podpory bezpečí. Konference se zúčastnilo celkem 1 200 delegátů ze všech kontinentů – celkem ze 100 zemí světa. Do Vídně zavítala i řada účastníků 13. mezinárodní konference Bezpečných komunit, která se konala 1.- 4. června 2004 v Praze. V rámci 7. světové konference prevence úrazů vyhlásil Dr. Leif Svanström (Karolinska Institutet) ze Švédska město Vídeň Bezpečnou komunitou.

Mezinárodní organizační výbor světové konference prevence úrazů je tvořen zástupci ze Švýcarska, Kanady, Indie, Holandska, Švédska a USA. Předsednictví v národním organizačním výboru přijali zástupci Sicher Leben.

Na konferenci bylo prezentováno více než 1 900 příspěvků z celého světa, zahrnující široké spektrum oblastí a témat týkajících se prevence úrazů a podpory bezpečí. Jednotlivé příspěvky z různých oblastí byly prezentovány formou přednášek, posterů či diskutovány u „kulatých stolů“. Během konference proběhlo celkem 60 přednáškových bloků.

Odborný program konference byl rozčleněn do různých sekcí podle následujících témat: Bezpečí v dopravě, Bezpečí dětí, Prevence násilí, Práce, bezpečí a zdraví; Úrazy, katastrofy, civilní ochrana, terorismus; Sport a bezpečí ve volném čase, Prevence suicida, Bezpečí starých osob, Bezpečné domácnosti a instituce, Bezpečné výrobky.

V rámci konference se za účasti všech delegátů uskutečnila plenární zasedání, kde byly zástupci WHO, Bezpečných komunit, představiteli některých zemí a špičkovými odborníky prezentovány hlavní problémy, cíle a strategie v oblasti prevence úrazů

a podpory bezpečí. Násilí a úrazy jsou příčinou 9 % celosvětové mortality. 7 z 15 úmrtí osob ve věku 15 – 44 let je způsobené úrazy. V rámci konference byla zdůrazněna spolupráce v oblasti prevence - mezinárodní strategie prevence. Celosvětově je podporován program Bezpečných komunit. Důraz je v současné době kladen na úrazy související s dopravou, významně byl také zastoupen tematický okruh týkající se bezpečí dětí a starých osob. Závažným celosvětovým problémem je násilí – násilí na dětech, šikana ve školách, domácí násilí, násilí na starých lidech, násilí spojené s ozbrojenými konflikty, prezentace násilí v médiích. V současné době probíhají v řadě zemí světa mediální kampaně proti násilí. Konsenzus delegátů z celého světa panoval v souvislosti s preventabilitou úrazů. V rámci diskuzí vztahujících se k podpoře prevence a bezpečí se vyskytovaly odlišné názory na význam prevence v rozvojových zemích, respektive na finanční náročnost v souvislosti s hospodářskou situací těchto zemí. Zástupci USA a Kanady např. zdůrazňovali význam aplikace konkrétních preventivních strategií ve vztahu k podmínkám země a prostředí. Kritika se vyskytovala v souvislosti s rozšířením programů, které nejsou operativně přizpůsobeny prostředí – např. v některých zemích jsou vynakládány vysoké finanční prostředky na podporu bezpečí v dopravě – konkrétně na bezpečí chodců, ačkoli zde není řešení této problematiky aktuální a akutní z důvodu minimálního počtu těchto osob v dopravě. Rozvojové země pocítují problém opačný – tj. investice do oblasti prevence dopravy, která není tak rozvinuta a proti např. dětským úrazům či násilí představuje pouze „zanedbatelný“ problém v dané společnosti.

Přednáškové bloky byly členěny podle výše uvedených tematických okruhů. Prezentovány byly převážně výsledky výzkumů, srovnávacích studií v rámci EU a studií, které byly realizovány v jednotlivých zemích. V menším rozsahu se vyskytovaly informace o metodách výzkumu incidence úrazů, kde je hlavním

problémem sjednocení metodiky sběru dat např. v rámci Evropy, jež jsou základem pro získávání validních dat a následnou prevenci. Obsahem mnoha příspěvků byla evaluace konkrétních preventivních programů v dané zemi či oblasti.

Z našeho pohledu byla konference přínosem v oblasti navázání kontaktů, získání řady nových poznatků a informací. V obsahu přednášek zaměřených především na bezpečí dětí a prevenci násilí nám chybělo více konkrétních informací o metodice, často převažovaly zcela obecné, teoretické závěry, mnoho projektů postrádalo konkrétní výstupy – např. doporučení dalších preventivních kroků. Mnoha přednášejícími byl zdůrazňován význam prevence, avšak během diskuse často nebyly zodpovězeny dotazy na konkrétní kroky pomoci a k prevenci určitého problému.

Prevence úrazů nabývá stále většího významu a stává se celosvětovým trendem v péči o zdraví. Důkazem je zapojení řady rozvojových zemí, které mají zájem o realizaci prevence a podporu bezpečí v dané zemi. Světová zdravotnická organizace podporuje projekty prevence, neboť prevence je vždy ekonomičtější než následná intervence.

8. světová konference prevence úrazů a podpory bezpečí se uskutečnila v Johannesburgu v březnu 2006.

Čapková M., Lavičková M.

(Jihočeská univerzita České Budějovice, Zdravotně sociální fakulta)

13. mezinárodní konference „Bezpečných komunit“

Centrum prevence úrazů při 2. LF UK v Praze Motole uspořádalo ve spolupráci se Spolupracujícím centrem pro Bezpečné komunity při Světové zdravotnické organizaci a dalšími partnery 13. mezinárodní konferenci „Bezpečných komunit“, která se konala 2. až 4. června

2004 v Praze v Národním domě na Smíchově. Třídenní konference se zúčastnilo na 400 odborníků z celého světa. Byly zde zastoupeny země s vyspělou ekonomikou a prevencí úrazů, ve kterých je program Světové zdravotnické organizace „Bezpečná komunita“ velmi rozšířen, ale i země střední a východní Evropy a Asie, ve kterých není stále prevenci úrazovosti věnována ze strany společnosti dostatečná pozornost.

Při oficiálním zahájení konference byla zdůrazněna nutnost zabývat se problematikou úrazů, a to zejména v kontextu s dostupnými statistikami, které jsou celosvětově velmi hrozivé. Úrazy se staly problémem veřejného zdravotnictví, který je při aplikaci vhodných intervencí a při dobré znalosti místních národních podmínek velice dobře preventabilní.

Hlavním cílem konference byly prezentace dosažených výsledků na poli úrazové prevence, zejména dosahování cílů při realizaci projektu WHO „Bezpečná komunita“ a vzájemné předávání si zkušeností a vědomostí získaných při práci v oboru úrazové incidence a její prevence. V rámci konference měli účastníci možnost vyslechnout způsob realizace a hodnocení efektu mnoha projektů vztahujících se k úrazové problematice. Vzhledem k širokému tematickému záběru celé konference byly přednášky rozděleny do jednotlivých sekcí, vždy podle hlavního námětu. Participantů si pak mohli vybrat pouze ty sekce, které je profesně nejvíce zajímaly. Byly zde například semináře zabývající se zejména problematikou dětských úrazů, úrazů v dopravě, úmyslných (násilných) úrazů a podobně. Obecná témata, společná pro všechna odvětví úrazové prevence, byla přednášena pro všechny účastníky v rámci tzv. plenary lectures.

Přestože byly většinou prezentovány konkrétní projekty, realizované v místních podmínkách daného státu či lokality rámci nějaké země, např. vývoj švédské záchranné služby, estonská síť „Bezpečných škol“, intervence při prevenci

dopravních úrazů na Aljašce a podobně, bylo v rámci jednotlivých sekcí hovořeno o mnoha významných, obecně aplikovatelných aspektech využitelných v úrazové prevenci po celém světě.

Za velice zajímavý považuji projev Yousifa Radima z Norského centra pro podporu bezpečnosti, který realizoval studii s názvem „Účinnost reforem zdravotní péče v oblasti podpory bezpečnosti v centrální a východní Evropě“. Ve svém příspěvku upozornil na skutečnost, že státy centrální a východní Evropy zaznamenaly ohromné změny v politických systémech, které nutně vedly také k významným změnám v oblasti zdravotní péče.

V rámci jím prezentovaného výzkumu byla porovnávána statistická data úrazovosti získaná z centrálního registru

každé země zvlášť. Z dostupných dat vyplynulo, že maximum pozornosti odborníků a tím i strategických opatření se stále ještě soustřeďuje na oblast řešení již vzniklých zdravotních problémů a komplikací, kdežto západní evropské země v současnosti vynakládají nejvíce finančních prostředků právě do oblasti prevence.

V této srovnávací studii byla Česká republika celkově umístěna mezi lépe hodnocenými zeměmi narozdíl např. od Rumunska, kde je preventivní péče všeobecně na špatné úrovni.

Čapková M., Lavičková M.

(Jihočeská univerzita České Budějovice, Zdravotně sociální fakulta)